
Reclame gericht op zelfverwijzing in Caïro en in Los Angeles

H. BARNARD

Sinds mijn verhuizing van Caïro naar Los Angeles in de herfst van 2000 zie ik, naast vanzelfsprekend veel verschillen, ook steeds meer overeenkomsten tussen Egypte en Californië. In het begin betroffen die vooral het zonnige weer en het woestijnachtige landschap. Maar later begon het mij ook op te vallen dat de houding van de bevolking ten opzichte van de overheid en ten opzichte van elkaar soms verrassend overeenkomt. Sommige van die verschijnselen betreffen medische zaken waarvan ik er hier een paar wil tonen.

CAÏRO

Verschillende gevolgen van de vrijwel volledig commerciële organisatie van de gezondheidszorg in Egypte zijn eerder besproken in dit tijdschrift.^{1,2} Daaronder was niet het opvallende, maar tegelijkertijd vrij onschuldige, verschijnsel van de uithangborden voor artsen die het straatbeeld van de meeste Egyptische binnensteden bepalen. De borden zijn meestal bevestigd aan het balkon van de ruimte waarin de arts woont of werkt. Ze bestaan gewoonlijk uit een zwart vlak met daarop in witte, fraai gekalligrafeerde letters de naam en het specialisme van de achter het balkon gevestigde arts. Dergelijke uithangborden zouden kunnen worden opgevat als groot uitgevallen naambordjes zoals die ook in Nederland naast de bel hangen. Dat geldt echter niet voor borden waarop eveneens de universiteit staat vermeld waar de opleiding is genoten, bij voorkeur in het buitenland.³ Of

SAMENVATTING

Na geruime tijd in achtereenvolgens Caïro (Egypte) en Los Angeles (Californië) te hebben gewoond, zijn de schrijver enige onverwachte overeenkomsten opgevallen tussen beide steden, vooral wanneer die worden vergeleken met Nederland. Op medisch gebied zijn de meeste van deze overeenkomsten in verband te brengen met de commerciële instelling van de gezondheidszorg. Dit veroorzaakt een hoge graad van zelfverwijzing door patiënten, hetgeen de werkers in de gezondheidszorg weer aanspoort tot het maken van, soms agressieve, reclame voor bijvoorbeeld specifieke ziekenhuizen of dokters, een bloeddrukmeting in de hoek van een supermarkt en zelfs voor een CT-scan van de romp.

die met de binnen beschikbare faciliteiten, bijvoorbeeld een laboratorium voor bloedonderzoek of een CT-scanner. Dergelijke borden lijken bedoeld om de keus van een patiënt te beïnvloeden in de richting van een bepaalde arts. In de straten van middeleeuws Caïro fotografeerde ik een desondanks toch charmante versie van een dergelijk uithangbord, opgehangen boven een straatnaambordje en een uithangbord van een advocaat (figuur, a). Erop staan de naam en het adres van een arts (Abdel-Aziz Mohamed al-Masri) met daartussen een afbeelding van een hart met de grote vaten. Opvallend zijn de vleugels aan weerszijde hiervan en eveneens de vermelde specialisatie: 'kinderbuiken'. Wat precies het verband is tussen die laatste en een gevleugeld hart blijft onduidelijk, maar het is wel verfrissend anders dan de bovenbeschreven, wat soberder uithangborden.

Succesvolle artsen en zij die meer te investeren

H. Barnard, arts, p/a University of California in Los Angeles, department Near Eastern Languages and Cultures (UCLA-NELC), P.O. box 951,511, Los Angeles, CA 90.095, VS (wendrich@barnard.nl).

أول مستشفى متخصص لعلاج حالات التسمم والأمن

دكتور / فيصل عبد القصور

دكتوراه علاج السموم من الولايات المتحدة الأمريكية
رئيس الكلية الأمريكية لطب علاج الأسمم
استاذ م. بكلية طب قصر العيني

أول عمل عبد القصور والفريق الطبي أثناء طرم السموم

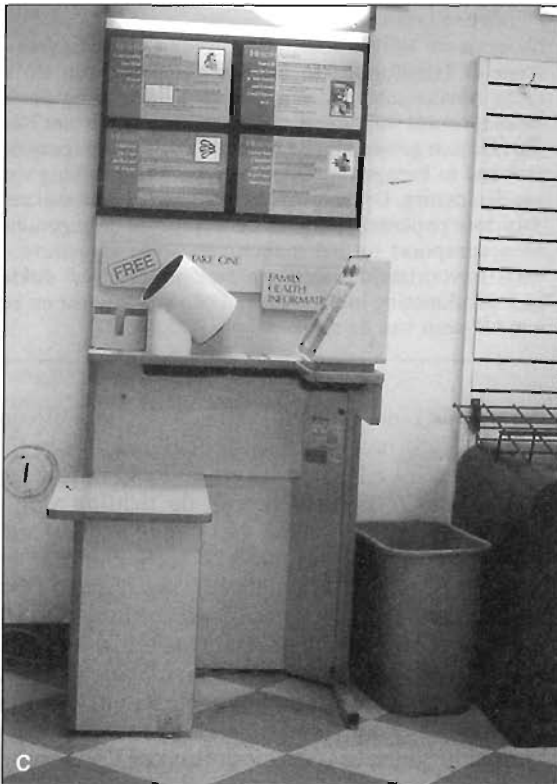
مستشفى النيل عبد القصور

(الطرد السريع للمخدرات بدون الشعور بألام الأعراض الانسحابية خلال ٢٤ ساعة)

طرد السموم السريع تكون من خلال استخدام ادوية كيميائية طاردة للمخدر ويكون المريض تحت تأثير المهدون العام حتى لا يشعر بألام الأعراض الانسحابية المؤلمة التي يمر معظمها أثناء الطرد وتستغرق حوالي ٣ ساعات ويوضع بعدها المريض في الرعاية الخاصة لمدة ١٨ ساعة ويخرج بعدها وقد نفي من المخاطية المصنوية . والهدف بالذات ان في هذه الطريقة لا يتم استخدام مغرور او نقل دم من المريض او اليه كما انها مطبقة بالولايات المتحدة الأمريكية وأوروبا .

علاج حالات التسمم ومحاولة الانتحار
علاج الأدمان المصنوي للكحول والمخدرات
علاج الحساسية من الأدوية والكيميائيات
وحدة رعاية مركزة مجهزة لحالات التسمم

٢٧ شارع د صبح (من شارع شهاب) المشهدين
تليفون: ٢٢٨١٩٠٠ - ٢٢٨٤٤٢٢ (٠٢) خمس خطوط

CTSi Spring Special!

50% OFF BODY SCAN
for a Loved One or Friend with Your Body Scan*

A Body Scan (neck to pelvis) at CTSi can detect health problems at very early stages when cure rates are highest. *The procedure is fast, non-invasive and affordable.*

The Board Certified radiologists at CTSi are leaders in their field, and the scanning equipment is the most technologically advanced available. It's Spring, and love is in the air, so call today!

*Limited offer. Call for details. Space/Single scan pricing when available.

CTSi Centers Located In:
Beverly Hills, Encino, Newport Beach,
Pasadena, West Los Angeles

Call toll-free today!
(800) 435-2067
www.ctscreening.com

CT Screening International, LLC

CTSi

Reclame in Cairo voor een arts gespecialiseerd in 'kinderbuiken' (a); bovenste bordje, een ziekenhuis voor de behandeling van vergiftigingen, tentamen suicidii en verslaving aan alcohol of drugs (b), en in Los Angeles voor bloeddrukmeting door de patiënt in de hoek van een supermarkt (c) en voor het laten maken van een CT-scan van de romp (d).

hebben, beginnen in Egypte vaak hun eigen ziekenhuis. Soms met niet meer dan vier bedden in het appartement naast hun praktijk, soms in indrukwekkende nieuwbouw met complete operatiekamers en verpleegafdelingen. Omdat het aanbod veel groter is dan de vraag speelt bij de bedrijfsvoering van dergelijke ziekenhuizen reclame een belangrijke rol. Een treffend voorbeeld hiervan trof ik aan in het tijdschrift dat gratis wordt uitgedeeld in de vliegtuigen van Egypt Air. Het gaat hierbij om het ziekenhuis van dr. Nabil Abdel-Maqsoed dat gespecialiseerd is in de behandeling van vergifgingen, tentamen suïcidii en verslaving aan alcohol of drugs (zie de figuur, b). Er wordt een pijnloze ontgiftiging aangeboden, onder algehele anesthesie. Uitdrukkelijk wordt vermeld dat hieraan geen operatie of bloed te pas komt. Dat laatste is belangrijk gezien de symbolische betekenissen die door zowel islamitische als christelijke Egyptenaren aan bloed worden toegekend. Toch is deze advertentie in strijd met het officiële standpunt dat in Egypte geen drugverslaafden of HIV-geïnfecteerden voorkomen, net zo min als zelfmoordenaars. Dit standpunt speelde een belangrijke rol in de discussie rond de (vermeende) zelfmoord van de co-piloot Gamiel al-Batoeti van het toestel van Egypt Air vlucht 990 dat in 1999 voor de kust van de Verenigde Staten in zee stortte.

Een dergelijke advertentie, zeker als die zoals hier in het Arabisch gesteld is, kan dan ook niet in elk Egyptisch tijdschrift verschijnen. Het feit dat het tijdschrift in kwestie voor de meeste Egyptenaren onbereikbaar is, zal zeker een belangrijke rol gespeeld hebben bij de keuze ervan.

LOS ANGELES

Ook in de Verenigde Staten is de organisatie van de gezondheidszorg op commerciële leest geschoeid, hetgeen, net als in Egypte, gepaard gaat met een hoge mate van zelfverwijzing van patiënten. Ook hier is de drempel tot veel diagnostische technieken laag en zijn veel geneesmiddelen zonder recept in de supermarkt te koop. Om geen handel te missen is in veel supermarkten in de Verenigde Staten een apotheek te vinden waar de medicijnen te koop zijn die uitsluitend op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn. In een dergelijke combinatie fotografeerde ik een doe-het-zelfbloeddrukmeter: ga rustig zitten, steek de linker arm door de manchet en druk op de knop (zie de figuur, c). Wat er aansluitend met de uitslag gebeurt, is niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk is het de bedoeling dat er, mocht dat nodig zijn, ter plekke een bloeddrukverlagend middel wordt aangeschaft. Andere supermarkten beschikken over een weegschaal die, met behulp van een infraroodafstandsmeter, ook de lengte meet van degene die zich op de

weegschaal bevindt. Voor een dollarkwartje vertelt die je vervolgens niet alleen je lengte en gewicht (zij het in 'inches' en 'pounds') maar tevens je queteletindex (internationaal genormeerd, dat wil zeggen in kg/m^2). Leuk om te weten, maar waarschijnlijk nog moeilijker te veranderen dan een verhoogde bloeddruk.

Veel minder onschuldig is het vrij nieuwe verschijnsel om op eigen initiatief een CT-scan te laten maken van de romp, met het doel beginnende maligniteiten en andere, nog symptoomloze aandoeningen op te sporen (zie de figuur, d). Er wordt hiervoor nogal agressief reclame gemaakt met acties als 'Een tweede scan, voor een geliefde of een vriend, voor de halve prijs' aangevuld met de slagzin 'Het is lente, en er hangt liefde in de lucht, dus bel vandaag nog!' De prijzen variëren van € 900-1100 en er zijn maar weinig verzekeringsmaatschappijen die deze onkosten voor hun rekening nemen. Deze nieuwe ontwikkeling heeft namelijk nogal wat discussie opgevoerd. Niet vanwege de reclame, die is volledig geaccepteerd, maar over het medische nut van dit onderzoek. En die discussie is voor de verzekeringsmaatschappijen vanzelfsprekend voldoende reden om hun vergoeding ervan op te schorten. Het is echter niet waarschijnlijk dat dit gezonde mensen ervan zal weerhouden zichzelf tot patiënt te maken. En hoewel dit een wereldwijd verschijnsel lijkt te zijn, schijnt het mij steeds vaker toe dat Nederland de uitzondering is en de rest van de wereld de regel.

Belangenconflict: geen gemeld. Financiële ondersteuning: geen gemeld.

ABSTRACT

Advertising promoting self-referral in Cairo and Los Angeles. – After being a long-time resident of Cairo (Egypt) and then Los Angeles (California), the author noticed some unexpected similarities between the two cities, especially when compared to the Netherlands. In the medical field most of these similarities are related to the privatisation within the health-care system. This gives rise to a high degree of self-referral by patients and, consequently, encourages health-care providers to advertise in a sometimes aggressive manner, for example for specific hospitals, doctors, blood pressure measurement in the corner of a supermarket and even for a CT body scan.

LITERATUUR

- ¹ Barnard H. Veranderingen binnen de gezondheidszorg in de regio Midden-Oosten en Noord-Afrika. Ned Tijdschr Geneesk 1997;141:1701-3.
- ² Barnard H. Een collumfractuur en een niertransplantatie in Egypte. Ned Tijdschr Geneesk 1999;143:2285-7.
- ³ Barnard H. De medische opleiding in Egypte. Ned Tijdschr Geneesk 2002;146:1147-9.

Aanvaard op 2 september 2002